

Çiçek gibi ihracat kapısı!

Süs bitkicileri destek istiyor

Türkiye yılda 100 milyon dolarlık bitki ithal ediyor. Eğer süs bitkiciliği sektörü desteklenirse, 2-3 yıl içinde sadece Sakarya'dan 1 milyar dolarlık ihracat yapılabilecek

Türkiye'de çevreyi kirletmeyen, aksine çevreye yeşil bitki örtüsü sağlayan yeni bir sektör hızla gelişiyor. Özellikle son 100 yılda Hollanda ve İtalya'nın en önemli gelir elde ettikleri süs bitkisi yetiştiriciliğini Türkiye de keşfetti. İklim ve toprak bakımından bu iki ülkeden daha avantajlı olan Sakarya ve Yalova bölgesinin yeni gözdesi süs bitkisi yetiştiriciliği oldu.

Sektör desteklendiği taktirde yılda milyarlarca dolar ihracat yapılabileceği ayrıca, binlerce kişiye de istihdam sağlayacağı belirtiliyor. Ortadoğu, Orta Asya ve Avrupa, sektörde büyük bir pazar olarak beklerken, Sakarya'dan ilk ihracat ise Türkmenistan'a gerçekleştirildi.

Sakarya'da dış mekan süs bitkiciliği 1997 yılında ruhsatlı 14 işletme ve 65 dekar alanda başladı. Bugün ise ruhsatlı işletme sayısı 167, üretim alanı ise 4 bin dekar oldu. Ruhsatlandırma işlemleri tamamlanmamış alanlar da değerlendirildiğinde üretim alanının 5 bin dekardan fazla olduğu belirtiliyor. Proje ile orta ve uzun vadede üretim alanını 40 bin dekara çıkarıp, 40 bin kişilik istihdam, 50 milyon adet pazarlanabilir fidan üretimi, 80 milyon dolarlık ihracat hedefleniyor. Sektörü organize bir yapıya kavuşturmayı hedefleyen projenin en önemli etabı ise süs bitkileri üretim bölgesi oluşturmak oldu. Bu bölgede bir taraftan ihtiyaç duyulan fideleri profesyonel anlamda üretmek üzere arazi kiralayan yedi şirket yaklaşık 100 bin fidan dikimi yaparken, Tarım İl Müdürlüğü, dokuz merkezde üreticilere yönelik hazırlanan eğitim programı verdi.

SEKTÖRÜN SORUNLARI

Sakarya Süs Bitkileri Üreticileri Birliği Genel Sekreteri Hakan Körpi, sektörün bazı sıkıntılar içerisinde olduğunu söyledi. Sektör desteklendiği taktirde önümüzdeki 10-15 yılın doğru yatırımının süs bitkileri yetiştiriciliği olduğunu vurgulalayan Körpi, "Şu anda sektör sahipsiz. Ne Tarım ne Orman ne Sanayi Bakanlığı'na bağlıyız. Muhatap bulamıyoruz. İktisadi gümrüğümüz ve tahlil labaratuvarımız yok. Ayrıca kredi ve sigorta sorunumuz var. Hiç kimse ürünleri-

Sakarya, süs bitkisi yetiştiriciliğinde marka oluyor

Dış mekan süs bitkisi yetiştirilmesinde dünyanın en iyi toprak ve iklimine sahip olan Sakarya, bu alanda marka olmak için adım adım ilerliyor. 300'e yakın tescilli süs bitkisi üreticisi olan Sakarya'daki sektör temsilcileri bir birlik altında toplandı. Sakarya Süs Bitkicileri Yetiştirme Birliği (Sakaryabir) Başkanı Somer Saraçoğlu, süs bitkisi üretim ve pazarlanmasında Sakarya'yı Türkiye'de merkez, uluslararası pazarda ise Türkiye'yi bir marka haline getirmeyi hedeflediklerini söyledi. Bu arada, Sakaryabir'in Arifiye'deki hizmet binası törenle açıldı. Sakarya Valisi Nuri Okutan, Adapazarı Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Duran, Sakarya Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Mehmet Durman, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erol Öztürk açılışa katılanlar arasında yer aldı. Açılışta konuşan Somer Saraçoğlu, uluslararası pazarda Türkiye'yi bir marka haline getirmeyi hedeflediklerini belirterek, amaçlarının bitki kalitesini uluslararası standartlarda belgelendirerek, sertifikalı bitki üretimini başlatmak olduğunu söyledi.

mizi sigortalamıyor. Arazi sorunumuz var. Boş Hazine arazilerinin bize tahsisini istiyoruz. Bu hem çevrenin yeşillendirilmesi hem de o bölgenin korunması anlamına geliyor. Ancak bu konuda da gereken desteği bulamadık" şeklinde konuştu.

Sektörde istatistik konusunda da büyük sıkıntı çektiklerini anlatan Körpi, bütün ilgili bakanlıklarla görüşmelerine rağmen Türkiye'nin ne kadar dış mekan süs bitkisi ithal ettiğini öğrenemediklerini kaydetti. Sektörle ilgili yanlış bilgilendirme yapıldığına da dikkat çeken Körpi, şunları kaydetti:

"Bu konuda ilgili, ilgisiz herkes konuşuyor. Öyle fidanı, ek güneş açsın, yağmur yağsın, büyüsün sonra da büyük kâr marjıyla sat, anlayışı yanlış. Süs bitkisi yetiştiriciliği tamamen teknoloji ve bilimsel çalışma istiyor. En az dört yıllık uzun bir üretim süreci gerekiyor. Fidan ekildikten sonra ancak bu süre içerisinde satışa hazır hale geliyor. Yani uzun vadeli bir iş. Türkiye'de kolaycı ve basit anlayış bir çok sektörde sıkıntı meydana getiriyor. Fidan verilen çiftçi desteklenmezse fidanına gübreyi, ilacı nasıl alacak. Fidan büyüdükçe kabını nasıl değiştirecek. Böyle gelişi güzel yetiştirilen fidanlar da satılamayacak."

İLK İHRACAT TÜRKMENİSTAN'A

Sakarya'da yapılan süs bitkisi yetiştiriciliğinde ilk ihracat ise Türkmenistan'a gerçekleştirildi. Sakarya'da faaliyet gösteren Arifiye Fidancılık 400 bin dolar değerinde dış mekan süs bitkisi ihracatı yaptı. Arifiye Fidancılık sahibi Erol Kaya da giderek gelişen sektörün yer sorunu olduğunu belirterek, atıl vaziyetteki devlet arazilerinin üreticilere tahsis edilmesini istedi. Bu sektörden yılda İtalya ve Hollanda'nın milyarlarca dolar kazanç elde ettiklerini ifade eden Kaya, Sakarya'daki toprak ve iklim yapısının bu iki ülkeden kat kat daha iyi olduğunu anlattı. İtalya ve Hollanda'da 5 yılda yetişen bir süs bitkisinin Sakarya'da 2,5-3 yıl gibi bir zamanda yetiştiğini vurgulayan Kaya sektördeki canlılığı şu ifadelerle dile getirdi: "Firmamız 700 bin metrekare alanda üretim yapıyor. Bizim gibi yüzlerce firma ortaya çıksa yine de talepleri yetiştiremeyiz. Türkiye yılda 100 milyon dolarlık bitki ithalat ediyor. Ben inanıyorum ki 2-3 yıl sonra biz Sakarya'dan 1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirebiliriz. Yeter ki kaliteli, standartlara uygun bitki yetiştirelim."

Süs bitkiciliğine büyük önem veren Sakarya Valisi Nuri Okutan da, başta Türkiye olmak üzere bütün Ortadoğu ve Türk cumhuriyetlerinin birer tüketici niteliğinde olduğunu belirterek, "Türkiye için dış mekan süs bitkiciliği bir fırsat cenneti. Bunu iyi bir şekilde değerlendirirsek çok büyük gelirler elde edebiliriz. Kaliteli, standartlara uygun üretim yapıldığı taktirde her zaman alıcı bulabiliriz. Talepleri karşılayamıyoruz" dedi.

Sakarya'da süs bitkisi yetiştiriciliği için eğitim ve gerekli altyapının hazırlandığını ve ilk kez organize ihtisas bölgesi oluşturduklarını anlatan Okutan, talebi karşılamak için "sözleşmeli" çiftçi uygulamasına başlanacağını vurguladı. Okutan, bu sektörün hem döviz kaybını önleyeceğini, hem de kısa vadede en az 40 bin kişiye iş imkanı sağlayacağını sözlerine ekledi.

Ağlayan Gelin, Hollanda yollarında

Halk arasında "Adıyaman Lalesi" ve "Ağlayan Gelin" olarak bilinen F. İmperialis ve F. Persica, Adıyaman için önemli bir ihracat kalemi olmaya aday. 1989 yılında kurulan Doğal Çiçek Soğanları Derneği'nin ihracatçı firmalara üretimini tavsiye ettiği bu iki nadide türü Gerger'de 15 yıl önce yetiştirmeye başlayan Abdulselam Acar, Hollanda'ya ihraç ettiği lalenin bu kadar talep göreceğini tahmin edemediğini belirterek, "başarılı olmasından dolayı mutlu olduğunu" söyledi. Ağlayan Gelin Lalesi'ni İzmir'e, oradan da Hollanda'ya gönderdiklerini belirten Acar, ürünü kimilerinin çiçek olarak saksıda yetiştirdiğini, kimilerinin ise daha çok çeşitlendirerek kullandığını dile getirdi. Ürünün soğanlarını kökünden sökmenin ölçülerini de anlatan Acar, "Lalelerin mavi renklisi Latince'de 'Persika', kırmızı olanı da 'İmperyalis' olarak biliniyor. Geçen yıl tanesini 400 bin liradan olmak üzere 50 bin adet soğanı Hollanda'ya gönderdim. Bu yıl daha çok ihraç edeceğimizi düşünüyorum" diye konuştu.

Yüksek rakımlı yerlerde yetişen ve yurt dışına ihraç edilen F.imperialis (Ağlayan Gelin) ve F.Persica'nın (Adıyaman Lalesi) daha yaygın üretilmesi için çalışmalar sürüyor. Adıyaman'da nadir olarak üretilen Ağlayan Gelin ve Adıyaman Lalesi'nin üretimin artırılması için Sincik Kaymakamlığı ve Adıyaman Tarım Müdürlüğü tarafından üç dönümlük arazi üzerinde deneme amaçlı üretim yapılmaya başlandı. 1999 yılında Hakkari ve Şırnak illerinin dağlarından 100 bin adet damızlık olarak sökülen soğanların ihracatı ise yasak. Bu konuda korunma tedbirleri alınmış buluyor. Şu anda, Adıyaman'da üretilen laleler üç firma tarafından yurt dışına ihraç ediliyor. Sincik Kaymakamı Fatih Aksoy, dünya ülkeleri tarafından tercih edilen lalelerin üretiminin yaygınlaştırılması için, iklim şartları uygun olan Sincik'de bir gösterim üretimi gerçekleştirdiklerini belirtti. Adıyaman'da yetişen lalelerin, erken çiçek açtıkları için birçok ülke tarafından tercih edildiğini ifade eden Kaymakam Aksoy, kasımda dikimi gerçekleştirilen lalenin mayıs ayında toplandığını dile getirdi. Aksoy, Sincik'in rakımı ve iklimi uygun olduğu için lale yetiştiriciliğine ilçelerinden başlandığını söyledi.